

FLAVII

CHERVIBINI

ROMANI V.I.D. ET

COLLEGIATÆ ECCLESIE
S. MARIÆ IN VIA LATA
DE VRBE CANONICI,

COMPENDIUM

BVLLARII A LAERTIO
CHERVIBINO PATRE

NYTER EDITI.

A B. Leone Primo vsque ad Paulum Quintum.

In tres Tomos distinctum: in quo continetur Bullarum dispositum: Scholis
duobus ad singulas Bullas: Postquam S. Michaelis archidiaconi: &
copiosissimo indice ditatum, is locum prebit.

TOMVS PRIMVS.

LVGDVNI
SVMP TIBVS LAVRENTII DVRAND.

M. DC. XXIV.

PERMISSV SUPERIORVM.

Illustri, & Magnanimo

FRANCISCO DE
GALLES D. DV BELLIER, S,
ET DE LA BVISSE, BARONI
MIRIBELLEI, CHRISTIANISSIMÆ MA-
iestatis Ordinis Equiti, eiusdem ex intimis & optimatibus
Consiliario, Quinquaginta Cataphractorum Equitum
Apici, Italicarum copiarum in Galliis, & Legionariorum
Delphinalium, Prouincialium, & Hebdomadariorum ge-
nerali Tribuno, necnon regionum Exercituum Marescallo
vigilantissimo, solertissimo, lectissimo,

LAURENTIUS DURAND Cuius & Bibliopola
Lugdunens. Gallicus, Rhodanicus, Araricus,

Libens, volens, meritò dedicat, consecratque.

PRODIT iam antea Quirinalibus typis manda-
tum hoc tam sanctum, pium, laboriosum, & Uni-
uerso adeò excolendum, memorandum, & celebra-
ndum opus, nimirum ex Sanctionibus, Constitutioni-
bus, Diplomatis, seu Bullis Apostolicis, quas extra
Codices iuris Pontificij, Decretorum, Decretalium,
Clementinarum, Extrauagantium positas, compertas, conquistatas in
pluribus usque remotis Orbis locis sparsim dissitas, vagas, propè Cimme-
riis tenebris obuolutas, Egyptiacisque noctibus & latebris circunvolu-
tas, obsessas, circunfusas, recolundo studio, mirà industrià, non modico
forsan sumptu, summo labore, incredibilibus vigiliis LAERTIUS

I N D E X

N O M I N V M S E X A G I N T A
E T N O V E M R O M A N O R V M

Pontificum, quorum Constitutiones in toto hoc
Opere habentur in Compendium redactæ, vnâ
cum illarum numero, alphabetico
ordine digestus.

Tom.

1	A Drrianus VI. Germanus <i>habet</i>	const.	5. fol. 193. & in Append. 127
1	Alexander Secundus Italus	const.	1. 4.
1	Alexander Tertius Italus	const.	9. 10.
1	Alexander Quartus Italus	const.	23. 36.
1	Alexander Sextus Hispanus	const.	12. 105.
1	Anastasius Quartus Romanus	const.	2. 9.
1	Benedictus Vndecimus Italus	const.	2. <i>in Append. 125</i>
1	Benedictus Duodecimus Gallus	const.	7. 73.
1	Bonifacius Octauus Italus	const.	10. 61. & in Append. 123
1	Bonifacius Nonus Italus	const.	5. 86.
1	Cælestinus Tertius Romanus	const.	3. 13.
1	Cælestinus Quintus Italus	const.	1. 61.
1	Callistus Secundus Gallus	const.	1. 7.
1	Callistus Tertius Hispanus	const.	4. 52.
1	Clemens Quartus Gallus	const.	14. 50. & in Append. 122
1	Clemens Quintus Gallus	const.	4. 65.
1	Clemens Sextus Gallus	const.	5. 77.
1	Clemens Septimus Italus	const.	41. 195.
3	Clemens Octauus Italus	const.	123. 1.
1	Eugenius Tertius Italus	const.	3. 8. & in Append. 119
1	Eugenius Quartus Italus	const.	29. 98.
1	Gelasius Primus Aphricanus	const.	1. 2.
1	Gregorius Septimus Italus	const.	1. 4.
1	Gregorius Octauus Italus	const.	1. <i>in Append. 119</i>
1	Gregorius Nonus Italus	const.	14. 23. & in Append. 120
1	Gregorius Decimus Italus	const.	3. 55. & in Append. 122
1	Gregorius Vndecimus Gallus	const.	10. 81.
1	Gregorius Duodecimus Italus	const.	3. 89.
2	Gregorius Decimustertius Italus	const.	102. 138. & in Append. 129
		††	2 v Grego

LEO PRIMVS ITALVS, CREATVS

ANNO 440.

CONSTITVTIO I.

Edita
Anno
447.

CASIO specialium querelarum, & infra pag. 1. Bullarij.

COMPENDIUM.

In Chalcedonensi, cui hic Pontifex praesidebat, Concilio querelae audite sunt, quod quidam Episcopi Siciliae, bona Ecclesiae diuersimodè alienabant. §. 1. Praecipit ergo, ne quicquam de eis alienarent, absque consensu totius Clerici, & evidenti Ecclesiae utilitate. §. 2. Clericis contrauentibus poenas indicit. §. 3.

Scholion primum.

Quaero. Cur Genitor eius ab isto diplomate, vnde haecenus sumptus fuit tex. cap. sine exceptione. §. 2. caus. 12. quæst. 2. exorsus est suum opus noui Bullarij?

RESPONDEO. Hoc vnum ceteris diplomatibus, vnde tex. in corpore iuris redacti fuere, antiquius sine mendo repertum, sui operis initium esse voluit, vt si quandoque ex huiusmodi sua bullarum collectione Septimus Decretalium (vt aiunt) compilandus erit, antiquus compilandi modus ex lectura huius diplomatis, & textus inde sumpti, dignosci valeat. Vetustatis etenim mos, cuius magna est autoritas, hac in re sedulo retinendus esset. l. 2. §. tanta auctem, & ibi scribb. C. de vet. iur. enucl. cap. anteriorum, 38. §. illud. caus. 2. qu. 6. & l. testamenta. 18. cum ibi not. C. de testam.

Scholion secundum.

Quaero. Habetne sanctio ista locum in repudiatione rei legatae Ecclesiae, si adhuc legatum non sit acceptatum?

RESP. Negatiuam opinionem alias tenuit Rota in decis. Putei 519. lib. 2. num. 2. & seq. secundum penult. impress. & in decis. Fabij 231. num. 6. & 284. num. 9. par. 3. diuersor. lib. 3. Contrariam deinde sententiam firmavit Rot. in decis. Caputaq. 359. par. 2. vbi de communi testatur. Hæc enim prohibitio alienationis non eò directa est, vt minuantur facultates Ecclesiae, quo casu procedere posset prima opinio, sed vt augeantur, euidensque sit Ecclesiae utilitas; & tunc largo modo intelligitur alienatio, vt comprehendat eiusmodi repudiationem. l. magis puto §. fundum. ff. de reb. eor. vt egregiè ostendit M. Antonius Genuensis Episcopus Iserniae in suo quem nouissimè edidit tract. de Practicabil. Eccles. cap. 150. num. 2. vbi alios congerit, quibus conuenit Lambertin. de iure patron. lib. 3. artic. 9. quæst. 2. num. 21. vbi bene loquitur, sic distinguendo.

CONSTIT. II.

OMnem quidem fraternitatem, & infra pag. 1. Bullarij.

Edita
Anno
452.

COMPENDIUM.

Approbat Concilium Chalcedonense in rebus fidei tantum. §. 1. Damnat sectatores Nestorij, Eutychetis, & Dioscori. §. 2. Praecipit obseruantiam Concilij Niceni. §. 3.

A

Scholion

INDEX
NOMINVM SEX
ROMANORVM PONTIFICVM
QVORVM CONSTITVTIONES
FLAVII

CHERVBINI

ROMANI V. I. D. ET

COLLEGIATÆ ECCLESIAE

S. MARIAE IN VIA LATA

DE VRBE CANONICI,

COMPENDIUM

BVLLARII A LAERTIO

CHERVBINO PATRE

NUPER EDITI,

A Pio IV. vsque ad Innocentium IX.

TOMVS SECVNDVS.

CLEMENS VIII.
ITALVS, CREATVS
ROMÆ ANNO 1592.

CONSTIT. I.

Edita
Anno
1592.

D Romani Pontificis, & infra
pagina 1. Bullarij.

COMPENDIVM.

Pius V. vetuit in sua Constit. 35. de qua sup. tom. 2. alienari, & infeudari Ciuitates, & loca S. R. E. §. 1. Gregorius XII. & successores approbarunt. §. 2. Innocentius IX. in sua Const. 1. de qua sup. tom. 2. dictam prohibitionem ampliauit. §. 3. Hic Pont. eas approbat, & iurat. §. 5. Postea subdit, Gregorium XIV. declarasse dictam Bullam Pij V. non intelligi de feudo non deuoluto, si euidens extet utilitas, vel necessitas illud iterum infeudandi. §. 6. Quam declarationem ipse reuocat. §. 7. Prohibitionemque Pij V. casus veræ etiam utilitatis, & necessitatis comprehendere declarat. §. 8.

Scholion primum.

Quæro. Utilitas euidens, de qua in §. 6. quæ diceretur?

RESP. Illa, quæ ex valore bonorum, & eorum fructuum collectione resultat. cap. vt super. 8. §. 1. vbi Anan. & alij notant de rebus Eccles. non alien. & censuit Rota in decis. Seraphin. 480. in suis nouis, num. 7. & seq.

Scholion secundum.

Quæro. Quanta autem esse debet eiusmodi utilitas?

RESP. Si attendèretur ius Ciuile, posset diiudicari ex regulis, quæ traduntur in Auth. Perpetua, vbi Bart. & alij C. de sacros. Eccles. Sed quia videtur potius attendendum esse ius Canonicum in

Tom. 3. Compend.

hoc articulo, quàm leges ciuiles, vt probat Panormit. in cap. Ecclesia. 10. de constit. n. 28. vers. Ego in hoc. Dec. qui alios colligit num. 91. & Caualcian. decis. 46. l. r. num. 24. & Canones requirentes euidentem utilitatem non explicant quæ, & quanta debeat esse, propterea Iudicis arbitrio id censetur remissum, pensata rei, & fructuum, necnon vicinitatis, futuriqueuentus, & aliarum qualitatuum conditione. Rodoan. de reb. Eccles. non alienan. rubr. 19. de caus. vtilit. n. 168. Caualcian. d. decis. 46. lib. 1. num. 130. & seqq. necnon Rota in decis. Braui 664. par. 1. diuersor. num. 2.

II.

Quæ salubri prædecessorum nostriorum prouidentia, & infra
pag. 2. Bullarij.

Edita
Anno
1592.

COMPENDIVM.

Recenset, Sixtum V. trecenta centena millia nummum aureorum in sua Const. 31. de qua sup. tom. 2. & in alia 69. & in alia 80. in Arce Sancti Angeli perpetuè asseruanda posuisse, & inde non nisi ob quasdam S. R. E. necessitates depromi decreuisse. §. 1. Eisdemque sanctiones hic Pont. approbat, vouet, iurat, ac perpetuè obseruari præcipit. §. 2. Sanctionem poenalem apponit. §. 3.

Scholion primum.

Quæro. Quo tempore nummus aureus apud Romanos esse cœpit?

RESP. Anno ab Vrbe condita quingentesimo quadragesimo sexto, ante CHRISTI natale anno ducentesimo duodecimo, vt post alios scribit Couarr.